“Aile Ya³amın Sevincidir”

Fihrist

Sunum 5

Birinci Bölüm: 9
Hristiyan Evlilik Anlayışının Teolojik Esasları

- İnsan diri Allahın heykelidir 9
- Evlilik sevinç gizemidir 10
- Evlilik sevgi gizemidir 12
- Evlilik Ortaklık gizemidir 13

İkinci Bölüm: 17
Ailenin Çağdaş Sorunları

- Çağın düşünceleri 17
- Ekonomi ve tüketim hızı 19
- Küreselleşme ve sosyal medya ile sanal alem 20

Üçüncü Bölüm: 23
Yaşam Ahlakının Sorunları

- Yaşam başlangıcının sorunları 23
  - Cenin ve kürtaj konusu 24
  - Suni döllenme 24
  - Doğum kontrol vasıtaları 26
  - Evlat edinme 26

- Yaşam sonuna ilişkin sorunlar 27
  - Ötenazi 27
  - Hayatlarının son aşamalarında hastalara özen gösterme 28
  - Organ bağışı 29

- Diğer yaşamsal ve ahlaki sorunlar 29
  - Evlilikten kaçınma 29
  - Nikahsız Dost Hayatı 30
  - Eşcinsellik 30
  - Bağımlılık 31
  - Çocuk ve yetişkinlerin istismarı 32

Dördüncü Bölüm:
Kilise Yaşamında Ailenin Rolü 35

Beşinci Bölüm:
Gözetimsel Tavsiyeler 39

- Uzman gözetim 39
- Aileye Hizmet eden Daireler 39
- Koruma konusunda sürekli eğitim 40
- Pederin ruhsal rolü 40
- Hristiyan terbiyesi 40
- Refakat kültürü 41
- Doğum Yapmaya teşvik 41

Sonuç 43

Sunum

Rabde sevgili evlatlarımız,

Kutsal Antakya Kürsüsünün Ruhani ve Sivil evlatları

3 ve 10 Ekim 2019 tarihleri arasında Balamand'da yapılan Kutsal Antakya Patrikhanesi Sinod toplantısında, günümüzde aileyi çevreleyen ve onun etrafında sorunlar zorluklar ve baş edilmesi gereken meseleler estiren durumlar sebebiyle "Aile mefhumu, gerçeği ve ihtiyaçları " konusunu esaslı bir sorun olarak ele alan karara ve konuya tercüme oluşuna istinaden bu gözetimsel kitapçık ile kutsal Antakya kürsüsüne bağlı ülkemiz ve gurbette bulunan bütün evlatlarımıza seslenmekteyiz. Bu vesileyle onlardan birey ve aile olarak kilisenin bu sorunların tehlikelerine olan yaklaşımını ve sonuçlarının Mesihteki yaşamlarının doğruluğu üzerindeki etkilerinin bertaraf edilmesi ve ailelerinin istikrarı için İncilin fikrine ve kilisenin ve aziz atalarımızın öğretisine güvenerek yakınlaşmalarını istiyoruz.

Kutsal Antakya Sinodunun kararı, araştırma ve önemseme önceliğini aileye vermiştir. Bu önem ve öncelik, Çağdaş toplum biliminin ailenin yeri konusunu sorgulayan tezlerine rağmen ailenin toplumun merkez hücresi, kalbi ve vicdanı olduğu nedeniyle çıkar. Aynı şekilde ailenin korunması ve aile hayatında Rabbin hazır bulunuşunun sevincinin yerleşmesi kilisenin verdiği önemin azametidir. Çünkü bugünkü alemimizde tanık olduğumuz ve ailenin

kendisini ve yaşamının istikrarını hedef alan durumlar, hristiyanlık yaşamının temel direklerinden birini tehdit etmektedir. Bu nedenle kutsal kilisemiz önceliklerinin en ön sırasına insanın ailesini doğru imanda güçlendirme ve hristiyanlık değerlerini yaşamada, ümit ve sevinçte kuvvetlendirerek Allahın iradesini gerçekleştirmesine yardımcı olma konusunu koymuştur. Böylece aile, Mesihin canlı bir tanığı ve dünyada aydınlık veren bir meşale olan “Küçük kilise” olur.

Bu risalenin başlıklarına olan özet yaklaşımımıza hazırlık olarak şunu belirtmeliyizki Ortodoks Teolojimiz şifa veren sıfatı nedeniyle insanı bütünüyle taahhüt eder ve onun kurtuluşunu amaçlar. Bu da öncelikle hastalığın ve sebeplerinin ve devamlılığı halinde tehlikelerinin ve büyümesinin etkilerinin teşhis edilmesini gerektirir. Bundan sonra ise faydalı tedavi yollarının belirlenmesi gelir. Bu tedavi,korunma yöntemleri gibi kilisenin deneyimlerine ve geleneklerine dayanır ve çağdaş bilimin bugün ulaştığı tedavi yollarının araştırılması ve hastanın bunları uygulaması gerekliliğinden de yararlanabilir. Kilise insanları Allahın güç ve kudretiyle tedavi eden bir hastanedir ve evlatlarına ilişkin bu tedavisi aynı zamanda ruhsal babalığı ile de bağlantılıdır. Diğer yönden şükür gizemi topluluğunun hastalara sevgi ile zorluklara karşı koyma konusunda Allaha ve onun kutsal ruhuna güvenmeye davet yoluyla gözetilmeleri ile de bağlantılıdır. Bundan dolayı kilise, diğer tedavi ve bilinçlendirme programlarında, ruhsal dikkatlilik, gelişim ve açılıma itici konuları atasal ve litorjik mirastan ilham alır.

Ekonomik krizlerde aile istikrarının arzu edilen güçlülüğünün korunmasının gerekliliği öncelikli olduğu için kutsal kilisemiz aile gerçeğinin desteklenmesi için bütün güç ve imkanların faaliyete geçirilmesini öncelikli çabaları olarak teyit eder. Ve evlatlarını, toplumların daha insani ve daha çok adaletli bir yapıya sahip olmaları için verilen bu çabalara yapıcı bir katılım sağlamaya davet eder.

Bu risale, aileye ilişkin yaşamsal ve cevheri sorunlar ortaya koymaktadır. Geriye kalan ise her Abraşiyenin ortaya konulan fikirlere, kendi şartlarına, içinde bulunduğu durumlara ve içinde yaşadığı topluma göre işlerlik kazandırmak ve yasalara ve düzene uygun çalışmalar yapmaktır. Böylelikle bunların uygulanması görevi, dini önderler ve halk olarak hepimize düşer. Çünkü her mümin kişi Allahın ona vermiş olduğu bilgi ve yeteneklerden sorumludur.

Allah bizi inayetiyle gelişmek ve hizmetlerimizle yükselmek için güçlendirmedi mi? Birbirimizi inşa etmek sevgi ile olur ve ailemiz yaşam sevinci ile parıldar.

İşbu risale Dört Aralık iki bin on dokuz tarihinde Patrikhanemizin Şam'daki makamından sadır olmuştur.

Yüce Allahın İnayetiyle
Onuncu Yuhanna
Antakya ve Diğer Doğu Ülkeleri
Patriği

Birinci Kisim

Hristiyan Evliliği Anlayışının Teolojik Esasları

İnsan Allah'ın diri heykelidir.

1. Allah insanı sevdi ve onu kendi "sureti ve örneği" üzerine yoktan yarattı ve ona yaşam, irade ve özgürlük verdi ve ondan bunu iyi bir şekilde kullanmasını istedi. Miladın ikinci yüzyılında Antakya Episkoposu Aziz Seofilos kendisine tanrısını göstermesini isteyen birisine şöyle cevap verir: "Bana senin insanını göster ben sana tanrımı göstereyim" (Otoklitos'a, 1.ci kitap PG.6:1028). Bunun anlamı şudur, insan görünmeyen tanrıyı yansıtabilir ve kainata olan sevgisini ve yüceliğini ortaya çıkarır. Bu aynı zamanda bizim kişisel ve ailevi yaşantımızdaki büyüklüğümüzü ve sorumluluğumuzu da açıklar.

2. Ortodoksluğun insana bakışı, insanı ruhen, bedenen ve kişilik olmak üzere bütünüyle ele alan yaklaşımıyla ortaya çıkar. İnsanın nefsi bedenine canlılık verir, ruh ise insanın bütününden ruhsal bir varlık oluşturur. Amaç insanın yeryüzündeki bu yürüyüşünde nefsine ve bedenine karşı uyanık olup bunların şeffaf ve ruha tabi olmalarını sağlamaktır. İnsan birleşik bir varlıktır ve Tanrısal Doğanın ortağı olmaya çağrılıdır (Petrusun 2. Mek. 1:4) yani nimette tanrılaşmaktır. Buna karşılık olarak da insan "Ruhu söndürebilir" (1.Selanik. 5:19) ve varlığının birliğini tehdit edebilir ve içindeki duyguları susturabilir ve onları bedenin esiri haline getirebilir. Bunlar insanın yaradanına karşı geldiği ve kendini

yaşamın kaynağından ayırıp ondan vazgeçtiği zaman oluşur. Ama Yaradan asla insandan vazgeçmez, bozulmuşluğu ve ölümü, yaşam veren haç üzerindeki ölümü ve dirilişiyle Mesihte hayat vasıtasıyla ölümün üstesinden gelmek için ona tövbenin yolunu açtı. Rab beden alışı, ölümü, dirilişi ve bedeniyle göğe yükselişi vasıtasıyla insanın tabiatını kutsamıştır. Ve insana Tanrı sureti üzerine olan yaratılışının etkisini tekrar edinmeyi ve ölümü yenme gücüne kavuşmayı ve tanrısallaşma yolunda yeniden yürümeyi, şehvet ve arzularını zapt edip faziletleri edinerek kutsal kitabın bilgilerine sahip olmak ve kilise yaşamının gereğini ve gizemleri yerine getirip ve her insanda Mesih ve hizmetleriyle buluşmak suretiyle ona verdi.

3. İnsan, kendi nefsini özgür ve bilinçli iradesiyle disipline eder. Bunu yaparken Aziz Pavlusun "Bana her şey serbest ama her şey yararlı değil" (1.Korint.6:12) sözünü yürüyüşünün sloganı olarak alır. Bu, Hristiyan kişinin kilise yaşamında edineceği deneyimdir. Kilise Gizemleri, içimizde tanrısal yaşamı neşreder ve kutsal kitap rabde bizi güçlendirir ve bizi onu örnek almaya çağırır. Oruç ise bizi şehvetlerden ve tahrik edici şeylerden korur. Tapınma ve kulluk ise bizi heveslerden uzak tutar. Evlilik ortaklığı, kilise hayatının genişliği içinde çiftlere, birlikte Mesihteki mücadeleleri ve Mesihi örnek almaları ile kutsallığa olan müşterek özlemleriyle bu dar ve güzel yolda yürümeyi kolaylaştırır. Böylece çiftler kemale erişmeyi gerçekleştirirler. İçlerinde kutsal ruhu barındırmakla ise gönüllerinde kilise çekirdeğini oluşturan "Tanrının heykeli" ve evlilik gizemli bir ortaklık ile Allaha, evlatlara ve diğerlerine doğru bir açılım oluştururlar.

Evlilik Sevincin Gizemidir

4. Allah başlangıçta "Adam anne ve babasını bırakıp karısına bağlanacak. İkisi tek beden olacak" (Markos 10:7) diyerek evlilik

gizemini yasallaştırmıştır. “Tek beden” söylemiyle Rab çiftlerin daimi bir şekilde kişilikleriyle bir ve tek olmalarını kasdetmiştir. Yani yalnız eğilimleriyle değil bedenleri, fikirleri, ruhları ve bütün yaşamlarıyla bir ve tek olmalarıdır. Çiftlerin kişilikleriyle olan bu birlikteliği onları Tanrı için diri bir ikona haline getirir. Aynı anda ayrı ve birleşik olan iki şahsı Allah kemali ümit eden bir birlik içinde birleştiriyor.

5. Mesih Galilenin Kana şehrindeki düğünde buna tahsis ettiği ilk ayet ile Allahın evlilikte hazır bulunuşunun anlayışını değiştirmiştir (Yuhanna 2: 1-11). Ve evliliğe, yalnız üremeyle sınırlı eski beşeri hedeflerden ve Romanın resmi yasal anlayışı olan evlilik sosyal bir anlaşmadır anlayışından farklı olan yeni bir boyut kazandırmıştır. Yani Mesihin gelişiyle evlilikte her şey yenilendi (Vahiy21:5). Ve böylece hristiyan evliliği çiftleri kutsal ruhla dolduran ve onları Mesihte kurtuluşun görkemine yaraşık kılan kutsal bir gizem oldu (Mez.51:14).

6. Kurtuluşun gerçekleştirilmesi ve sevincin kazanılması sihirle olan bir durum değildir. Kutsal Ruh, insanın özgürlüğünü çiğneyerek ona inayetini dayatmaz. Ruhtan bu nimete, günahın boyunduruğundan kurtularak “Mesih doluluğundaki yetkinliğe” (Efes. 4:13) erişerek bütün iradesiyle işlerlik kazandırmasını bekler. Kilisenin ümidi odur ki, çiftler kendilerine hibe edilmiş olan bu nimeti, günlük dualarla, bencil duygulardan ve benliğini sevmekten arınarak rabbin ve yakının sevgisiyle dolmak için çaba gösterip faaliyete geçirsinler. Böylelikle kutsal ruh çiftlerde işlerlik kazanır ve evlilikleri ayrılıktan birleşmeye ve iki bedenden tek bedene doğru bir geçiş yürüyüşü haline gelir. Ve öyle bir yürüyüş ki yaşam anlayışını Baba Oğul ve Kutsal Ruhta tanrısal sevgiyi yaşamak yani “Allahın örneği” (Tekvin 1:26) şeklinde özetler.

Evlilik Sevgi Gizemidir

7. Kutsal Kitap Rab İsa'yı Güvey Mesih olarak tanımlar yani damat. Ve kilise de gelindir. Ve Aziz Pavlus kadın ve erkeğin evliliği konusunda şöyle der: "Bu sır büyüktür" (Efes. 5:32). Çünkü evlilik gizemini Mesih ve Kilisenin evliliğine benzetir. O halde evlilik, beden alma ve haç üzerinde ilan edilen tanrısal sevginin bir örneğidir. Evlilik, yalnızca karşılıklı sevginin iki kişiyi bağladığı bir birliktelik değildir, aynı zamanda onların Mesihte birliğidir. Dini nikah en kutsal olan Üçleme adıyla yapılır. Çünkü çiftlerin birbirlerine olan sevgisi ve her sevgi Allahın insana olan sevgisinden kaynaklanır ve bu sevgi Kutsal Üçlemedeki tamamen Allahın hibesi olan sevgidir. Çiftler, Allahın bu hibesini birbirlerine ve evlatlarına, akrabalarına ve toplum ile kilisedeki kardeşlerine gösterirler. Hibe edilen her şey bir özveri ve diğerlerine sevgi için sunulan bir veriş olarak farzedilir.

8. Evlilik gizemi töreninde açıkça görülen şey Haç'ın bir eksen olarak yer almasıdır. Ve Haç, Allahın sevgili Oğlunu fidye olarak sunmasıyla ilan edilen sevgi olduğundan, çiftlere Rabbin sözünü hatırlatmak için onların önüne İncil ile birlikte masaya koyulur "Her kim Haçını taşıyıp ardımca gelmezse bana layık değildir" (Matta 10:38)." Haçın taşınması" yaşamın zorluklarını gönüllü olarak kabul etmek ve benliği feda edip hizmet etmek suretiyle sevgiyi dile getirmeye hazır olmak demektir. Çünkü gerçek sevince götüren yol budur zira "Sevinç bütün aleme Haç ile geldi" (Fısıh Bayramı duasından).

9. Hristiyanlık yaşamının hepsi bu sevginin Allah, yakınımız ve bütün yaratılmışlarla nasıl yaşanması gerektiği esası üzerine inşa edilmiştir ve özellikle de eşler arasında. Çünkü evlilik yaşamı, aziz Pavlusun tanımladığı sabır, güven, kıskançlık ve kendini beğenmenin ret edilmesi, kendi ile barışmış ve latif ,

bağışlayıcı ve fedakar, Allaha ve karşısındakine ümit ve güven duygularına sahip olma gibi sevgi alametleri taşıması gereken, “Sevgi her şeye katlanır” (1.Korint. 13) , böyle bir sevgi üzerinde kurulan evlilik yaşamı yalnızca bu sevginin deneme eğitimleri yapılan bir yer değildir. Bu sevgi ruhsal mücadele, iradeyi durdurup heveslerin zaptedilmesi, benliği kötülüklerin anası olan bencillikten kurtarmak için sürekli bir girişim ve faziletlerin uygulanması “Sonuç olarak kardeşlerim, gerçek, doğru, pak, sevimli, hayranlık uyandıran, erdemli ve övülmeye değer ne varsa onu düşünün” (Filipi. 4:8) ile gelişir. Ve mutlaka bu konuda şunu tembih etmeliyiz, evde eşitlik ilişkilerinin temelini yıkan her tür şiddet yok edilmelidir.

Evlilik Ortaklık Gizemidir

10. Çiftler ortaklık ilişkisiyle yaşarlar, her kararı karşılıklı rıza ile alırlar ve özgür iradeleriyle onunla birlik olmak için çalışmaları vasıtasıyla Mesihin örneğini kendilerinde gerçekleştirirler “Durmadan her şey için Rabbimiz İsa Mesihin adıyla Baba Tanrıya şükredin. Mesihe duyduğunuz saygıdan ötürü birbirinize bağlı olun” (Efesos 5:20-21). Bu nedenle kadın ve erkek sevgilerini zamanla gelişmesi ve büyük bir uyum içinde bireysellik ve kişisel özgürlük ile müşterek karar arasında en büyük miktarı gerçekleştirmek için beslerler.

11. Her iki eşin birlikteliği itaat konusunda olan sevgileri ve sevgide olan itaatleriyle tamam olur. Eşler, birbirlerine olan karşılıklı itaatleriyle aile içindeki rollerini ve misyonlarını gerçekleştirmiş olurlar. İtaat, daha güçlü veya daha egemen olan birisine diz çökmek değildir, itaat Allah’a olan özlem içinde benliği feda etmektir ve onu duymak, yüreğimizi ve kulaklarımızı ona açmaktır. Duymak, hayat arkadaşının kendisine dikkatini ve onunla diyalog girişimini ve onunla birlikteliğinin sevincini

yansıttığı için sevgiyi dile getirmek demektir. “Erkek kadının başıdır” söylemi diğer bir yönden daha yüksek bir mertebeyi göstermez, çünkü Mesih Kilisenin başıdır, bu onun egemen veya hakim bir pozisyonda olduğunu göstermez, onun yönetme mevkisinde olduğunu gösterir. Diğer anlamıyla, diğerlerinin sevgisi ve gelişmesi uğruna çalışıp kendini feda etmek (Markos 10:45), kendini alçaltıp hizmet etmek (Filipi. 2:7-8) anlamındadır.

12. Evlenecek olan çiftlerin kiliseye girişi, Mesihin melekutuna giriş demektir. Ve yine hem kendi aralarında ve hem de kendileri ile Mesihin arasında bir ahittir bir sözleşmedir.Erkek ve kadın arasında Mesihteki bu birlik küçük bir kilise oluşturur “Evdeki Kilise” (Romalı. 16:5). Hristiyan evliliği için öncelikle gerekli olan şart her iki tarafta olması gereken İsa Mesihe olan tek inançtır. İlk yüzyıllarda evlilik töreni kilisede kutsal ayin esnasında yapılırdı ve eşler Efkaristiya da Mesihle birleşirdi yani Mesihin kutsal bedeni ve kanında birlik olurlardı. Bugün ise bunu çiftlere aynı kupadan içirilen şarap sembolize etmektedir. Eşlerin birlikte Efkaristiya gizemine katılmalarıyla beşeri sevgileri ebedi bir tadı olan yeni bir boyut kazanır ve onlara, Allahın sevgisine tanık olmalarını sağlayan bir güç verir ve böylece onların beşeri sevgisi içinde ne ayrılık ne de boşanmanın olmadığı güvenilir ve sadık bir hal alır. Çünkü “Ölüm kadar güçlüdür” (Ezgi.Ezgisi 8:6) ve göksel egemenlik gizeminin başlangıcıdır. Bu nedenle nişanlı olanların evlilikten önce, evliliklerinin Rabbin bedeni ve kanıyla mühürlenmesi için Kominyon almaları arzu edilir.

13. Bu andan itibaren aile bu melekut gizemini yaşamaya gayret eder ve bir ev kilisesine dönüşür (Rom 16:5 ve Filimon:2 1. Korin.16:19 ve Kolose.4:15). Çünkü ailenin Mesihteki hayatı yalnızca beşeri bir hayat değildir, melekutun küçültülmüş bir suretidir ve deneyimidir ve gıdasıdır. Bunun için Aziz Altınağızlı Yuhanna şöyle der: Kadın ve erkek evlilik gizemi ile birleşince

yersel olan görünümü aşarlar ve Göksel olan Allahın bizzat sureti olurlar (Koloselilere mek.). Bu nedenle erkek ve eşi bu göksel surette kalmak ve güçlenmek için mücadele ederler. Dünyanın çekiciliğine ve büyük tüketiciliğine ve Mesihteki yaşamlarının gelişimini engelleyen şeylere tabi olmasınlar.

14. Ama doğurganlık ise evliliğin olumlu ya da olumsuz olan doğal bir sonucudur. Evlilik birlikteliğinin meyvesidir ve yaratma eylemi konusunda da Allaha ortak oluşun bir ifadesidir. Doğurganlık evliliğin tek ve yegane hedefi veya gayesi değildir. Ancak eşlerin ruhsal kemale ermeleri için yardımcı olan yollardan biridir. Onunla aile büyür ve eşlerin yaşamın zirvesine olan açılımları ve buradaki rolleri ve karşılıksız daha fazla fedakarlık ve verme konularına girişte kendilerini aşma durumu da büyür. Doğurganlık eşlerin yaşamında, sevginin parıldadığı bir çok ortak ufuklar ve vahalar yaratır ki bunlar eşlerin Mesihle birliktelik yürüyüşlerini güçlü kılar.

Ikinci Kisim

Ailenin Çağdaş Zorlukları

15. Yenilikler ve buluşlar aleminde ve sonrasında insan yaşamındaki hızlı değişimlerin sonucu oluşan zorlukların etkilerini değerlendirmek ve bunlara yaklaşımın yollarını araştırmak için, üzerinde durmak gerekir.

Zamanın Düşünce Tarzı

16. Her şeyin bu alemde olduğu ve bu alemden olup onunla sona erdiği söylemini dile getiren düşünce tarzı ki buna insan da dahildir, hristiyanlığın dünya için ölme çağrısıyla çelişir. Burada kastedilen tamamen dünyevi şehvetlerden uzak olmak ve bakışlarımızı ebedi hayat yaşamına yöneltmektir (Matta 16:25). Ölüm sonrası yaşama inanmayan düşünce tarzının, insanın Allahın sureti ve misali üzerine yaratıldığı gerçeğini benimsememesi farklı bir merkeziyetçi düşünce sisteminin doğmasına sebep oldu ve bununla insan hayatı Allah ekseninde değil, insanın kendi ekseni etrafında dönmeye başladı. Vicdan ve günah veya hevesler veya hurafe olarak kabul edilen şeytanın hakkında ve bütün bunların insan üzerinde olan etkilerine ilişkin artık yeni hiçbir şey bulunmamaktadır. Bu düşünce tarzı insanın Allah ile olan barışını kaybetmesiyle sağlığını da kaybeder gerçeğini görmez. Ve bu durum belkide insan bedenini yıkıma

götürür. Ve tövbe gizemi vasıtasıyla insanın Allah ile barışını tekrar elde edebileceğini kabul etmez.

17. Bu zamane düşüncesi derinliğinde açılım ve ortaklık düşüncesi hesabına bireyselliği teyit eder. Ve birey "En yüce ilah" haline gelir ve bu, diğerlerine saygı göstermeme ve onlarla kazanç mantığıyla ilişkide bulunmaya ve her tür ortaklıktan vazgeçmeye doğru götüren sorumsuz bir özgürlüğün kapısını açar. Ve bunu "Kişisel özgürlük" söylemi altında yapar. Bugünün insanı mülk edinme yoluyla diğerleriyle ilişki kurmaya doğru kanat açıyor, bu durum yaşamın her seviyesine yansıyan ölümcül bir soyutlanma ve yalnızlık sonucunu doğuruyor. Oysa ihtiyaç duyulan gerçek şey sadakat ve vefalı olmak, karşılıksız fedakarlık, güven ve cesaret ile saygı ve beceridir.

18. Zamane düşüncesinin temel belirgin özelliklerinden biri, insanın Allah ile olan ilişkisini zayıflatmak ve kendiyle olan ilişkisini bozmaktır ve bu, kişiyi diğer sağlıklı ilişkilerinden de uzaklaştırır ve özellikle de evli olan erkek ve kadın arasında ki ilişkilerietkiler. Kimi zaman bu etki çocukların anne babaya isyana yönelmelerine, onların sığınılacak tek yer olmalarına itibar etmemek veya güvenmemek gibi konularda görülmektedir.

19. Geleneksel değerlerin sorgulanmasını ve eski adetlerden şüphe edilmesi çağrısını yapan bir zihniyet hakim oldu. Ve uygulamalı ve teknolojik bilimsel ilerlemeler ve ortaya koyulan kolaylıklar, insanın kendi kudreti, yetenekleri ve üstünlüğüyle övünmesini yüceltmişti ve insanın dünyaya hakim ve egemen olması rağbetine yol açmıştır.. Ve böylece insan, bugün değerler, gelenekler, adetler ve örfler şeklinde belirgenleşen ve asırlar boyunca elde edilmiş olan ruhsal ve insani deneyimler birikimi yerine kendi gücüne ve ilerleyişine daha

çok güvenmeye başladı. Buradan terbiyede, kriterlerde, ahlaki değerlerde ve merkezi kaynaklarda ki bunlar İncile iman veya insan tecrübesinin inşa ettikleri olsun hepsinden şüphe edilmesi sonucu bir karmaşaya düşer. Bu şüphe, bütün bu deneyim ve birikimlerim toplumların gelişmesindeki rolünü inkar eder, Bilim ve insana hizmet sunan eserleri ile iman arasında kilisenin ret ettiği suni setler oluşturur. Halbuki bilim bazı durumlarda ve şartlarda egemen ve yaygın olan kimi inançların ve anlayışların ve örflerin arındırılmasına katkı sağlamış olmasına rağmen bu sakıncalar görülebilmektedir.

20. Bugün hayat düzeni, aile fertlerini günlük dağılımlara ve aralarındaki duygusal dayanışmanın, sevginin ve birbirlerine sarılmalarının azalmasına doğru sürüklediği herkesin bildiği bir şeydir. Baba ve anne geç saatlere kadar çalışmakta ve çocukları ise uzun zaman onların kucaklarında olmaktan uzak bir halde ve ebeveynler artık çocuklar için sığınılacak bir merkez olamamaktadır, bu da çocuklarda gelecekteki hal ve gidişatlarda sapma tehlikesini arttıran duygusal bir boşluk doğurmaktadır. O halde bu sorunun çözümü ailenin çocukları kucaklamasında saklıdır böylece çocuğun ailesinde beslendiği sevgi onun Allah sevgisine doğru ilk yolu haline gelir. O zaman çocuk Allahın kendisi için bir baba ve kilisenin de bir anne olduğunu olduğunu idrak eder.

Ekonomi ve Tüketim Hızı:

21. Tüketim toplumu kendi kurallarına bağlı olan insanları mala ve egemen güçlere hizmet eden, refah ve bolluk peşinde koşan bir alete dönüştürür. Ve tüketimin çarkları içine batmak insanı, saygın bir yaşam için gerekli ve lazım olan ile lüks eşyalar arasında ayırım yapamaz bir duruma düşürür ve bu yeteneğini kaybetmesine, karşılıksız iyilikler ve fedakarlık ruhu hesabına daha fazla kazanç elde etmek, hep almak ve sahip olmak

konusunda aşırı bir haz duymaya götürür. Aynı şekilde insanda "Egosuna" esir olma eğilimi yaratır ve daima daha yenisini elde etme ve daha çok tüketme ihtirasıyla içi boşalmış bir dairede dolaşır. Bu da onu kendi nefsine ve kardeşine yabancılaştırır ve varlığının anlamını boşaltır.

Küreselleşme ve Sosyal Medya ile Sanal Alem

22. Bilgisayar teknolojisinin oluşturduğu devrim, geleneksel ve eski olan birçok terbiye ve eğitim yollarını dramatik bir şekilde değiştirdi. Bugün internet şebekesi mutlak bir şekilde hızlı, anında, uluslararası ve merkeziyetçi olmayan, etkili ve sınırsız bir yayılma olanağına sahip ifade yollarının serbest köşesidir. Ama her konuyla da değişim sağlayabilir. Ve bu yeni teknoloji milyonlarca insanın yaşamında esaslı bir bölüm ve biz ona hakim olmadan o, kullanımı ve bağımlılığı ile kaçınılmaz bir realite haline geldi. Kilise, hak sözünü ilan etmek, insanın ve ailenin saygınlığını korumak için toplumun her alanına girdi. Ve işte bugün kilise, değerleri sisli olan toplumlarda beşeriyeti ilk yaratılıştaki makamına dolayısıyla gerçek insana döndürecek değer yargılarını ve hakkı izhar eden yollarla interneti hristiyanlığa uyarlama mücadelesi için çaba göstermektedir. İnterner alemindeki Yirmibirinci yüzyılın deneyimleri eğer iyiliğe ve yararlı şeylere yönlendirilirse müjdeleme, eğitim ve iletişim konularında mübarek bir araç olacağı görülmektedir "Gidiniz ve bütün ulusları öğrencim yapınız" (Matta 28:19). Kilisenin dünyadaki en önemli rolü insanı, kurtuluşundan uzaklaştıran bir zamanda kendisini, müjdeleme ve tanıklık ile eğitim ve doğru yola yöneltmektir. Bu yükseliş, teknolojik devrimin, İncilin müjdelenmesi ve insanın yüceliği ile değer yargılarının toplumlarda yaşatılması konularına hizmet edecek şekilde kullanılması, kilisenin bakış açısını oluşturur.

23. Bunun karşısında, hızlı teknoloji ve dijital devrim yeni bir alem yaratmıştır. Bununla, medya insanlar arasında mesafenin yakınlaştırılmasında başarı sağladı ama aynı zamanda insanlar arasındaki mesafeleri genişletti ve aralarında manevi engeller oluşturdu. Ve medya aleminin bilgi, sanat, eğlence ve dinler vb. gibi bütün gözlerin arzuladığı şeylerle dolu olması nedeniyle insan onu istemeye ve içinde gerçek dünyadan uzak olan kendi özel dünyasını görür hale geldi ve bunu diğerleriyle tanışma ve iletişim kurma arzusu yerine, onunla yetinir oldu. Yani kendi durumuyla yetinen, sosyal bir vazgeçmişlik ve meyletmiş bir hale gelmektedir. Bu durum bugün görünür bir şekilde aileyi tehdit eden bir tehlike haline gelmiştir. Bu tehlike aile bireylerinin, özel hayat ve kişisel özgürlük sloganlarıyla bağımsız ve sanal bir dünyada birbirlerinden ayrılmaları uzaklaşmaları tehlikesidir. Ve bu, evlilikte bir çok sorunlara ve ailevi sıkıntılara yol açma özelliği olan bir durumdur. Ve kilise, insanlardan ve dünyadan bu uzaklaşma konusuna dikkat çekmekte ve ikaz etmekte, aileleri günlük yaşantılarında canlı ve otaklaşa iletişim konusuna yoğunlaşmaları ve bunu güçlendirmeleri çağrısında bulunur. Aynı şekilde kilise anne ve babanın evlatlarının bu sınırsız açılımlı sanal alem ile olan ilişkilerinin kontrolünün terbiye edici bir eksende olması ve bu ilişkinin çeşit ve miktar olarak disipline edilmesi ve her alanda onların fikirlerini zenginleştirici, kültür seviyelerini geliştirici ve terbiyelerinin doğruluğu ve insani kişiliklerinin parlamasına hizmet edici olması gerektiği konusunda dikkatlerini çeker.

24. Sanal alem, tanışma için yeni bir ufuk ve yeni bir alan haline dönüştü ve insanlar arasındaki iletişim konusunda başarılı oldu. Ancak toplumlarımıza büyük bir boşluk getirdi. Sanal alemin sorunu, insanın varlığını resim çerçevesi içinde ve özellikle de cazip olan dış görünüşüyle vermesinde saklıdır. Ve insan, şimdiki hali ile olmayı arzu ettiği hali veya olması gereken hali arasında bir içsel sorunla karşılaşabilir.

Üçüncü Kisim

Yaşamsal Ahlaki Sorunlar

25. Hayat Allahın bir kutsal hibesidir. Bu nedenle kilise yaşamın ahlak kurallarını, tanrısal ve yüce değerler taşıyan bir alan olarak kabul eder. Ve beşeri bir varlığın hayatını, ruhsal gelişim imkanları ve tanrısal inayete açılım olmadan sadece bedensel, ruhsal ve sosyal sağlıkla belirlemez. Bu nedenle kilise imanlı olan aileye, Allahın iradesini ve kurallarını ruhsal ve bedensel zorluklara karşı koymada ısrarla talep etmesi, düş kırıklığına uğratmayan ümide (Romalılar 5:5) tutunması ve çeşitli acılar karşısında Allaha güvenmesi için yardımcı olur. Kilisenin, çağdaş bir toplumda ortaya koyulmuş olan Hayata ilişkin bilimlerin ahlaki kurallarına olan önemsemesi buradan gelir. Kilise burada, bilimsel ilerlemeye siyasi faaliyetlere ve insan hakları yasalarına açık olmanın yanı sıra kilisenin kutsallığına ve buna saygı gösterilmesi gerektiğine olan vurgusu ile hareket eder.

Hayat Başlangıcının Sorunları

26. Doğurganlığa yardımcı olan tekniklerin ortaya koyduğu zorluk sorunlarını mutlaka bilmek gerekir. Buna ek olarak da doğuracağı sosyal ve yasal sonuçları da bilmek gerekir. Ve özellikle de doğum kontrol yöntemlerine ve gebelik süresi içindeki sorunların bilinmesi ve çocuğun cinsiyetinin seçimine ve diğer durumlara ilişkin olanlar.

27. **Cenin Ve Kürtaj:** Kilise cenine, hayat taşıyan, var olan ve küçük yeni ailesine “Allahın inayetiyle” ve anne-babasının yardımıyla gerçekleşen varoluşun ilk anlarından itibaren katılan bir birey gözüyle bakar. Ve kilisenin bakış açısında ceninin yeri, Allahın sureti ve misali üzerine yaratılmış bir insana olan bakıştan daha az değildir. Bu nedenle kilise ceninin korunması ihtiyacını ve ailenin durumu ve içinde bulunduğu zorluklar ne olursa olsun gelişimi konusunu önemle vurgular. Ve hangi aşamada olursa olsun kürtajı ret eder. Ve bunun aksini gerektiren herhangi bir sağlık durumunun örneğin anne sağlığının ve yaşama hakkının tehlikeye girmesi ve bunun kesin bir tıbbi teşhis ile belirlenmesi halinde kilise eşleri, adil olan Allah huzurunda sorumlu bir karar almaya başvurmak için yol göstericiliğine davet eder.

28. **Suni Döllenme:** Doğurganlık, insana doğal bir arzu olan evlat doğurmayı hibe eden Allah tarafından kutsanan bir eylemdir. Ve anneliğe olan ihtiyaç gibi burada babalığa da ihtiyaç vardır. Bu nedenle kısırlık halinin olması ihtimali zordur veya eşler üzerinde evlilik yaşamlarında bir zayıflık ve eşler arasındaki ilişkilerde bir bozukluk olması gibi ruhsal bir sıkıntıya ve olumsuz sonuçlara yol açması ihtimali zordur.

29. Teknolojik gelişmeler bazı kısırlık sorunlarına ve döllenmeyi engelleyen bazı hastalıklara şifa bulunmasına yardım etti ve bununla eşlerin anne ve baba olma arzularını gerçekleştirmelerine de yardım etmiş oldu. Ancak diğer bir yönden de imanlı bir kişiyi, ruhsal ve ahlaki, tıbbi ve yasal ve sosyal zorluklarla da karşı karşıya bırakmıştır.

30. Suni döllenme konusundaki yeni teknikler, imanlı bir insanda karar alma konusunda çeşitli çıkmazlar ve tereddütler oluşmasına sebebiyet vermiştir. Ve bu zor duruma sebep olan hallerden örneğin, eş olmayan başka bir vericiden döllenmeyi

istemek ve ihtiyaç fazlası olup döllenmiş olan yumurtaların ne yapılacağının ve eğer imha edilmesi caiz ise ve bağışlanması veya satılması meselesi gibi olanları sayabiliriz. Aynı şekilde taşıyıcı annenin iki eş tarafından aşılanmış olan yumurtayı taşıma konusundaki tecrübesi de bunlar arasında sayılabilir.

31. Kilise, döllenmiş ve dondurulmuş olan yumurtalar konusuna büyük bir endişe ile bakar. Adet olduğu üzere, birçok yumurtalar döllenir ve birçok ceninler üretilir. Bazıları anne rahmine ekilir ve kalanlar ise, ya evlat doğurmak isteyen başka annelere verilmek veya bilimsel araştırmalarda kullanılmak amacıyla, bunlar için özel olarak hazırlanmış depolarda korunur. Kimi hallerde de yok edilir. Rahime ekilen ceninler ise seçilirler. Bütün bunlarla birlikte en iyi şekilde döllenmiş yumurtaların seçilmesi ve cinsinin tercihi ve kalanının yok edilmesi tehlikesi devam eder. Yok edilmesi ve belirsiz bir süre için korunması durumlarının her ikisi de hristiyanlık ahlakı ile çelişir. Yine doğum öncesi araştırmalar, kimi tedavi olma sorunlarını halletmesine rağmen diğer bazı durumlarda ahlaki ve imansal istekleri ileri sürer. Gebelik sonrası ve doğum öncesi ortaya çıkan ve tedavisi mümkün olmayan bazı hastalıkları günümüze taşımıştır. Çoğunlukla bu durum eşleri, kilisenin de kesinlikle karşı olduğu kürtajı seçmeye yitmektedir.

32. Kilise, evlenmemiş bir kadının, babasız bir çocuğun doğması sonucunu doğuran suni döllenme yoluyla, hamile kalmasına şüphe ile bakar. Bu, ölmüş bir adamın dondurulmuş olan sperminin veya ölmüş bir kadının dondurulmuş yumurtalarının kullanılması halinde de aynıdır. Kilise, eşcinsel olanların suni döllenme yöntemine sığınmalarına, bunun doğacak olan çocuk üzerindeki olumsuz ruhsal, sosyal ve psikolojik yansımaları ve sebep olacağı karışıklık nedeniyle de karşı çıkar.

33. **Doğum Kontrol Vasıtaları:** Ailenin hayatını düzenlemek amacıyla kilise, kürtaj yapmayan ve doğurganlığa zarar vermeyen doğum kontrol vasıtalarının kullanılmasını kabul eder. Ve bu meyanda evlilik sevgisinin yalnızca bedensel ilişkiyle açığa çıkmadığını, hergünkü karşılıklı saygı ve sevgi ve yaşamın bütün alanlarını ve yönlerini kapsayıp üzerine bütün iyiliklerini ve parıltılarını döken bir fedakarlıkla olduğunu hatırlayınız. Kilise, evlatlarını doğumla artmaya teşvik etmekle birlikte "Doğum düzenlenmesi" ile "Doğum kontrolü" konuları arasında ayrım yapar. Doğum kontrolü saçma bir azaltmayı ifade eder ama düzenleme her ailenin kendi özel kararını dua ile, ruhsal pedere veya cemaatin ruhani reisine danışarak almasıdır. Bu da ailenin ruhsal, sağlık, ekonomik ve sosyal durumuna göre olur.

34. **Evlat Edinme:** Birçok eşler, kadın veya erkeğin kısır olması nedeniyle evlat sahibi olamama sıkıntısı çeker. Bu durum kimi zaman, eşlerin anne ve baba olmak özlemini ve arzusunu hissettikleri, bıkkınlık dolu ve istikrarsız bir hayata sebep olur. Ve onların hayatlarını dolduracak evlatları olmasını temenni ederler. İşte tam burada, tanrısal beden alma ile oluşan Tanrı Kelamının beşeri tabiata bir hibesi olması için evlat edinme konusu kutsal bir ikona gibi ortaya çıkar.Evlat edinme sınırsız bir sevince davettir, mahrumiyetten sonra Allahın onlara evlat verme inayetinin sevincidir veya yaşamının anlamını, verilen sevgi ile onu "Yakını" yaparak yaralarını sarıp sorumluluğunu üstüne almakta gören şefkatli "Samiriyeli" nin sevincidir. (Luka 10:30). Evlat edinme, diğerine karşı sorumlu bir taahhüttüt ve Mesihin şefkatli hibelerine büyük bir benzeyiştir Kutsal Kitapta farklı bir şekilde evlat edinme olayları mevcuttur (Çıkış 2:10, 1.Kral.11-20, Ester 2: 7-15). Bunun için kilise, sağlık sorunları nedeniyle çocukları olmayanların evlat edinme yoluna gitmelerini, bu eylemi yalnız evlatları olmayanlara mahsus olarak görmemek şartıyla, kutlar. Ve bu çerçevede ve bu tür kanunların olmadığı ülkelerde

Kilise, evlat edinmeyi kolaylaştıran yasaların yerel kişisel hallere ilişkin düzenlemeler çerçevesinde yapılmasını talep eder. Bu da ailelerin yasal olmayan yollardan evlat edinmelerinin önüne geçilmesi ve tabiî ki çocuk haklarının korunması ve çocuk ticaretinin engellenmesi içindir.

Yaşam Sonunun Meseleleri

35. **Ötenazi:** Hayat yaratıcının verdiği yararlı ve doğru bir hibedir ve hiç kimsenin bu hibeyi gasp etmeye, saldırmaya ve kaybetmeye veya ihmal etmeye hakkı yoktur. İnsanı, yaşamı sona erdirme kararını veremeyecek olduğu konusunda uyaran ve tıbbi olarak meşru sayılan bütün yollarla giderilmesi gerekli olan acılar, ötenaziye haklılık kazandırmaz ve kilise yaşamın anlamının, Allaha geri dönüşün ve hristiyan bir kişinin Allah ve diğer insanlarla ve kendiyle barışmasını tövbeyle yaşadığı bir içsel arınma vakti olduğunu güçlü bir şekilde vurgular. Bunun için dualarımızı "Yaşam sonumuzun hristiyanca doğrulukla acısız ve kusursuz, tövbeyle ve barışla geçmesini…" (Günlük ayinlerde tamamlama dilekleri).

36. Kilise insanın ölüm anında uyuduğuna ve varlığının sona ermediğine ancak ölümüm ebedi hayata bir geçiş yolu olduğuna iman eder. Mesihin ikinci gelişi sırasında insan ruhsal bir bedenle dirilecektir (1.Korint. 15: 43-44). Bunun için kilise insanın hayatını merhametli olan Rabbin ellerine teslim etmekle birlikte doktorlardan insanların en az acılarında bile sağlıklarını korumak için azami dikkati göstermelerini ister.

37. İnsan Hayatın korunması konusunda tekniklerin kullanılmasındaki gelişmeler ile onu uzatan teknolojiler, rahim ölümü sorunlarının doğmasına sebep oldu. Böylece çağdaş tıp sayesinde suni cihazların kullanılmasıyla, hastanın

şifasına hiçbir umut kalmaması durumunda bile beşeri hayatın korunması mümkün oldu. Bu durum, ölüm anının zorunlu olarak uzatımından başka bir şey değildir. Ama yaşamın acılardan, ıstıraptan kurtulmak için, insanın kendi iradesiyle sonlandırılması hali Allaha olan ümitle bağdaşmaz. Ve işte daha basit ve daha çok doğal olan tıbbi aletlere sığınmadan yaşamın sonuyla yüz yüze gelmek buradan başlar. Kişi,hastanı ömrünü uzatacak hiçbir tıbbi cihaza sığınmadan durumu, Allahın iradesi doğrultusunda doğal seyrine bırakır. Kilisenin görüşü şudur, bilim eğer insan yaşamına bir anlam verilmesine, tövbeye ve Allah ile birlikte bir yaşama ve hristiyanca bir şekilde ruhsal bir dikkat ve imanla yaşamın sonuyla yüz yüze gelmelerine yardım ediyorsa faydalıdır.

38. Kilise, bedensel acıların güçlülüğünün insanı gazaba, kötümserliğe, depresyona ve isyankarlığa ve hatta bu durumun insanı kimi zaman ötenazi hakkını isteyecek dereceye kadar sürüklediğinin bilincindedir. Ancak, acılarına ortak olmakla birlikte bu acıların iman ve Allaha olan güvenle karşılanmasının sabır ve dayanma gücü vereceğini ve bunun da insanı şükretmeye, kurtuluş umuduna ve içsel bir şifaya götüreceğini kabul eder. Aziz Pavlusun dediği gibi: “Çünkü biliyoruz ki sıkıntı dayanma gücünü, dayanma gücü Tanrının beğenisini, Tanrının beğenisi de umudu yaratır. Umut düş kırıklığı yaratmaz” (Romal. 5:3-5). Kilise, kilise görevlilerinin hastaya refakat, ona sevgi göstermek ve kucaklamak, onun için dua etmek ve onu kutsal ayinlerde anmak ve sabırlı olma ve dayanmasına yardımcı olma konusundaki rolünü güçlü bir şekilde vurgular.

39. **Hayatlarının son devrelerinde hastalara özen gösterme:** Bu özenin hedefi hastayı güçlendirmek ve hastaya özenmek ve ona rahatlatıcı yolları sunarak bu zor dönemin katlanılabilir hale getirilmesidir. Böylelikle hastayı bitkin düşürecekü tıbbi yollara

bulaşmadan sağlıklı bir sona ulaşmak hedeflenir. Bu taltif edici özen hastaya günlük hizmetlerin verilmesini sevgi dolu bir refakati, yol göstermeyi ve duayı gerektirir.

40. **Orga Bağışı:** Kilise organ bağışını bir sevgi eylemi olarak kabul eder ve bağışlayan kişinin kendine zarar vermeden ve bütün iradesiyle bunu yapmasını şart koşar. Ama ani ölümler durumunda karar ölen kişinin vasisine bağlıdır. Kilise bu konuda, tıbbi kriterler kullanılarak başkasına satılmak amacıyla canlı bir insanın organlarının alınması, çıkar elde etmek ve ticaret ruhuyla bunun yapılması tehlikesine dikkat çeker. Çünkü hiçbir şart ve durumda insanın organları ticari bir mal şekline dönüşmemelidir.

Diğer Ahlaki Ve Yaşamsal Konular

41. **Evlilikten Kaçınma:** Kilise, insanlar arasında yayılan bu bulguya ve buna benzer daha bir çok bulgulara örneğin medeni nikah ile yetinip kilise nikahından kaçınmaya veya evlilik olmadan birlikte yaşamaya ve evlilikte sözde" yeni yollar" adıyla ortaya çıkan mesela eşcinsel evlilikler ve bunların çocuk edinmek için çeşitli yollara başvurmalarına üzülerek bakmaktadır. Bütün bunlar, çeşitli ve bilinen aile şekline aykırı olan çirkinliklere ve kilisenin eşler arasında olan sevginin ve birliğin meyvesi olarak kabul ettiği doğurganlık olayına bakışıyla ilgili çelişkilere yol açtı. Böylece annelerini ve babalarını tanımayan veya iki annesi ve iki babası olan çocuklar görmeye başladık. Veya anneleri olmayan yalnız babalarıyla yaşayan çocuklar ile babaları olmayıp yalnız anneleriyle yaşayan çocuklar görür olduk. Veya bunlarla birlikte, erkek ve kadının nikahsız olarak bir arada yaşadığı ve anne rolüne duyulan ihtiyacı kabul etmeyen ve babanın mevcudiyetini gerekli görmeyen bir çevrede yetişen ve tolumun bağrına bastığı çocukların bulunduğu bir toplum yapısına tanık olmaktayız.

42. **Nikahsız Dost Hayatı:** Aralarında yasal bir nikah olmadan iki şahsın beraber dost hayatı yaşadıkları olgusunun toplumda genişlemesi karşısında Kilise evlilik ortaklığı yaşantısının yalnız bir sözleşme olmadığını Kilisenin Gizemlerinden biri olduğunu ve Allah tarafından kutlulandığını şiddetle vurgular. Ve bu gizemi, Rab İsa Mesih çiftleri kendisinde birlik olmaları çağrısında bulunarak tamamlar. Ve her ikisi bir beden olurlar ve bununla evlilik Rabbin meskeni haline gelir. Dost hayatının yaşanması, bu olgunun bugün bir çok ülkelerde ve toplumlarda kabul görmüş olmasına rağmen erkek ve kadın arasında istikrarlı ve uyumlu bir evlilik yaşamına götürmez. Rab İsa Mesih erkeklerle dost hayatı yaşayan Samiriyeli Kadını "Yaşam Suyu" na (Yuhanna 4:10) iştirak edebilme imkanına sahip olmadan önce tövbe etmeye ve arınmaya davet etti. İşte, Kilisenin evlatları için temenni ettiği ve arzuladığı ve sağlam bir sevincin yolu olan hayat ortaklığı budur.

43. **Eşcinsellik:** Allah insanı kendi sureti ve örneği üzerine Erkek ve Dişi olarak (Tekvin 1,2 – Matta 19:4-6) yaratmıştır. Kilise kendi deneyimlerine ve Kutsal Kitaba dayanarak eşcinselliğn kadın ile erkek arasındaki cinsel ilişkinin diğerlerinden üstünlüğü konusunda Tanrısal Düzene başlangıçtan aykırı olduğunu kabul eder aynı şekilde evlilik gizeminin kilise açısından olan anlamına da aykırılığını kabul eder. Dolayısıyla bu durum, Allahın insan için istediği evlilik yaşamının doğal yoluyla da uyuşmaz (Tekvin 19: 4-8, Levill. 18:22 ve 20:13, Romal. 1:24 ve 16:27, 1.Korint.6:9). Ve devletlerin eşcinsel evliliği kabul eden kanunlar çıkarması, bunun Kilise açısından yasal olduğunu göstermez. Bunun yanı sıra zamanımızda çok bilinmeyen ve cinsiyetin değiştirilmesi ile ceninlerde oynama yapılarak cinsiyetinin dönüştürülmesi gibi toplumlarda yaygın olan olgular da bunun cabası. Kilise bilimsel ilerlemeleri iyi karşılar ve özellikle de tıbbi ilerlemeleri, ama kişileri insani vasıflarından soyutladığı zaman buna çekincesini koyar.

44. Kilise imanlılara, bütün beşeriyeti sevme çağrısında bulunur ve insani dolulukların Kutsal Ruha sahip olarak Mesihteki hayat vasıtasıyla gerçekleştirmeye teşvik eder. Bu hayatı yaşamak, imanlı insanın Mesihteki imanı duayı ve Kutsal Kitapların okunmasını kuşanmış bir halde bütün kalbiyle ve benliğiyle, düşüncesi ve gücüyle tövbeye yönelmesini gerektirir. Nefsine ve heveslerine hakim olarak mücadele etmelidir (1.Korint. 9:25). Rab sınırsız sevgisiyle tövbe eden insana çarmıhını yüklenip kurtuluş limanına geçişi için nimet verir. Ve böylece insan, başlangıçta acılar ve nefsi sıkıntılar çekse de iradesiyle ve Allahın yardımıyla doğru davranışlara geri döner.

45. Eşcinsellikle ilgili muhtelif araştırmaların sonuçlarını takip etmekle birlikte Kilise, bu şahısların ruhsal bir pederin refakatinde olmaları gerektiğine ve bunların yargılanmadan sevgi ile yönlendirilmeleri konusunu önemle vurgular ve doğru bir yaşamı sürmeye yöneltecek uygun olan yollarda yürümeleri için içlerinde Allahın inayetini hareketlendirmek üzere ailelerin yardımı ve herkesin dua etmesi gerekli olduğunu Kilise güçlükle vurgular. Bu durum, aile ve yol göstericiler tarafından uzun bir sabrı ve büyük bir sevgiyi ve bu kişiyle kendi aralarında güçlü ve devamlı bir yardımlaşmayı gerektirir.

46. **Bağımlılık:** İnsanın, kendinden ve kendisini ayrıcalıkla kucaklayan ortamdan yani ailesinden uzaklaşma duygusu ve sıkıntılardan geçmesiyle oluşan bir psikolojik durumdur. Bu kalıtımsal bir faktör değildir, gittikçe büyüyen sebepler sonucudur. Bunlardan, merhamet ve acıma duygularındaki boşluk, aile hayatındaki sorunların şiddetlenmesi ve yanlış aile terbiyesi ile bu sebeplerin yol açtığı depresif haller ile insanı etkileyen yalnızlığı sayabiliriz. Bunların sonucunda insan kişisel sıkıntılarını giderici ve mizacını razı eden, sinirlerini yatıştıran uyuşturucu veya cinsellik veya kaba kuvvet veya elektronik

vasıtalar veya çok sık yaptığı herhangi bir davranış şekliyle yalnızlığa ve bunların bağımlısı olmaya sığınıyor.

47. İnsanı bağımlılığa iten bu depresif halden çıkışın yolu, Vaftiz nimetinin, kişinin kilise yaşamına tekrar dönüşünün sözünü vermeyi sağlayan etkisine işlerlik kazandırmadadır. Ve ayrıca doğru olan her şeyle ilişki kurmak ile buna ilaveten gerekli tıbbi kontrolleri sürdürmededir. Allah her zaman tövbe kapısını açar ve tövbenin başlangıcı ise, insanın Allah tarafından sevildiğinin bilincinde olması ve kendini değiştirmesidir. Bağımlılığı terk etmenin insan için kolay bir durum olmamasına rağmen, bağımlı olan kişi bunu isterse Allah nezdinde bu mümkündür. Kilise burada, pederin veya mürşit olan şahsın, kiliseye katılım konusunda bağımlı kişiye refakat etmelerinin önemine ve bu kişinin kısır ve sanal bir boşluk aleminden yemyeşil çayırlara geçişi ümidiyle ıslah evlerinden yararlanmanın gerekliliğine dikkat çeker (Mez. 23).

48. **Gençlere Ve Çocuklara Yönelik Taciz Konusu:** Bazı çocuklar toplumda kimi zaman çok acı ve kötü denemelere maruz kalırlar ki cinsel taciz bunlar içinde en tehlikeli olandır. Kilise çocuklara yönelik cinsel tacizin her türlüsünü, faili her kim olursa olsun şiddetle yargılar. Ve bunu, onların masumiyetlerinin çiğnenmesi ve faillerinin cezalandırılmasını gerektiren bir suç olarak kabul eder. Kilise bütün ailelerden ve pederlerden, çocukların her tür tacizden korunması için gerekli icraatları almalarını ve onları kucaklayan sağlıklı bir çevrenin temin edilmesini talep eder. Aynı şekilde kilise ailelerden, çocuklarının bilinçlenmesine katkı sağlayan ve onlarda ayırt edebilme faziletini geliştiren bir terbiye yöntemini uygulamalarını ve çocukların istismarını, ister medya yoluyla olsun ister diğer sosyal iletişim kanalları veya direkt bedensel bir şekille olsun bunlara engel olabilmek için cinsel terbiyenin bütün gereklerini yapmalarını talep eder.

49. Çocukların sosyal iletişim kanallarını kullanırken veya televizyon seyrederken doğru ve gerçekleri anlayabilmelerine yardımcı olacak olan eleştirel duygular konusunda evlatlarına terbiye vermeleri için kilise aileleri cesaretlendirir. Evdeki cinsel terbiye de önemlidir çünkü çocukları yanlış cinsel uygulamalar ve cinsellikte sınır tanımayan sorumsuzluktan korur.

Dördüncü Kisim

Kilise Hayatında Ailenin Rolü

50. Altınağızlı Aziz Yuhanna eşlere, evlerini küçük bir kilise haline getirmeleri çağrısında bulunur: "Bütün evinin bir Kilise olsun". Bu, eşlerin duaları oruçları ve birlikte kilise yaşamına katılımları ve birbirlerine saygılı olmaları ve iylikler yapılması ve faziletlerin yaşanması konusunda birbirlerine güç vermeleri ile gerçekleşir. Böylece aileleri için bir örnek olurlar.

51. Ailelerin günlük yaşam örneği, evlatların Mesihte hayatı yudumlamasının en iyi yoludur. Bu da eylem ve davranışlarla hayat bulan ve çocuklar üzerinde büyük bir etki yaratan ve onlara hayatta yaşanmış bir örnek veren bir eğitimle olur. Aziz Borfiryos El-Ray bu konuda şu sözleri söyler: Çocukları kutsayan ve onları doğruluk sahibi yapan şey anne ve babanın evdeki yaşantısıdır. Babalar, kendi benliklerini Tanrı sevgisine vermelidir. Ve evlatlarına olan yakınlıklarıyla, ağırbaşlılık, sabır ve sevgileriyle Azizler gibi olmalıdırlar. Anne ve babanın tövbekar ve bağışlayıcı bir hayat vasıtasıyla kazanacakları kutsallık, çocukları Rabde terbiye etmenin en iyi yoludur. Böylece o ev sevgi ve fedakarlığın okulu haline gelir ki bu ikisi de ailenin diğer toplumsal sorunlara karşı koymadaki yapıcı teminatıdır.

52. Kimileri, evlatlarının eğitimleri ile sağlıkları ve sosyal geleceklerine önem verme konusunda, inançsal boyut hesabına, aşırılığa gider. Kilise bu konuda hamile olan kadına şunu nasihat eder: Kendi bedeninde gelişen tanrısal inayete itina ederek bebeği için dua etmeye başlamalıdır. Aziz Borfiryos da bunu," terbiye konusu cenine hamile kalındığı andan itibaren başlar" şeklindeki sözleriyle teyit eder. Ve kutsallık yaşamına alışma yolundaki bir ilk adım olarak da kilise aileleri Ortodoksluğun eski kutsal geleneklerine dönmeyi tavsiye eder. Yani azizlerden birini yeni doğan çocuklarına şefaatçi olarak kabul edip onunla duasal etkileşime girmektir. Bu, ailenin azizlerle olan ilişkisini güçlendiren ve çocuklar ile anne ve babaya ruhsal bir fayda olarak dönen bir durumdur.

53. Kilise Ataları ailelere, gökte vatandaş ve mücahit olan bir insan yetiştirdiklerini hatırlatır. Bu nedenle evlatlarını büyük bir teknik ve maharetle işlemeleri gerekir. Bu, daha önce zikir edildiği üzere, bu terbiyenin evlatların günlük yaşamlarında ailenin var oluşu ve onları sarıp sarmalama niyetine vakit ayrılmasını gerektirdiği hususuna dikkat edilmesini zorunlu kılar. Ailenin bu yoğun mevcudiyetinin kayboluşu ve çoğu zaman çocuğun terbiye sorumluluğundan ayrılması ve bunu evdeki yardımcılarının veya kreşlerin omuzlarına yüklemesinin yansıması, çocuğun gelecekteki hal ve gidişlerin huyunda bir endişe doğurur. Terbiye kutsal ve mübarek bir iştir ve anne babanın görevidir ve onların ortak sorumluluğudur. Geriye, aynı zamanda kilise pederlerinin ve kardeşlerin de, günlük yaşamın sorunlarını hafifletme ve onlara Allahtan gelen tesellinin verilmesi konularında aileye destek olmada büyük sorumluluğu kalır. Ve çocuklar, kişilikleri insani değerlerle parıldayarak ve özellikle de kardeş sevgisi ve katılımcı olma duygusuyla gelişirler. Aynı zamanda onları bilinçlenme, geniş ufuklar ile sorumlu hayati seçenekleri benimseme gücüne sahip kılacak bir kurtuluşlarına hizmet eden özgürlük içinde gelişmelerini sağlar.

54. Aziz Atalarımız, her evdeki her ferdin bireysel dualarına ilaveten evin bütün aile fertlerinin katıldığı bir dua yeri olmasını tavsiye ederler. Ve keza evdeki günlük Kutsal Kitabı okumaları ruhu besler ve aklı aydınlatır ve bu bütün aile bireyleri için temel bir ihtiyaçtır ve hayatın girdabı ile birçok meşguliyetleri içinde güvence için bir limandır. Aziz Altınağızlı Yuhanna şöyle der: Nefsinize ilaç olabilecek kitaplar edinin ve en azından bilgi edinmek için İncilin bölümleri ile Resullerin İşleri bölümlerini okuyun. Ve yine Kilise, ailece Litorjik Ayinlere katılımının aile hayatındaki önemini ve ruhsal yükselişindeki rolünü hatırlatır.

55. Aile, faziletlerin yaşanmasında bir laboratuar ve iman fabrikası ve sevgi ile gelişmenin fidanlığı olarak kabul edilir. İnsan, üyeleri arasında bir çok çeşitli görüşler olmasına rağmen aile içinde sevgiyi hesapsız bir şekilde bütün boyutlarıyla yaşama konusunda eğitim alır. Bağışlayıcı olma ve helalleşme faziletlerini tecrübe edinmenin yanı sıra, dinleme ve diyalog ve karşımızdakini kabul etme konularındaki bilgilenme kişiye toplumsal ilişkilerinde olgunlaşma parıltısı verir.

56. Birey aile ortamında, sorumluluk ve katılımcı ve destekleyici ve her bireyinin tamamlaması gereken bir rolünün bulunduğu ve aile yararını kişisel çıkarları üstünde tuttuğu, kişisel ihtiyaçların ancak fertleri arasındaki diğer seviyelerdeki dayanışma ruhuyla desteklenen bir aile ortamı içindeki yaşamda giderilebileceğini idrak eden bir ruh içinde gelişir. O zaman kişinin hayrı bütün ailenin hayrından olur ve kişisel hayati istekleri de hepsinin taleplerinin bir parçası olur.

57. Litorjiya ayinlerine katılım ve Kutsal Kitap okumaları ile dua hayatını yaşamada ve imanda gelişen “Aile Kilisesi” modeli dünyanın en uzak yerlerinde yaşayan aileleri, coğrafi olarak ne kadar uzak olurlarsa olsun birleştirir ve onları Allahın en büyük

ailesine katar. Aynı iman bir araya getirendir ve geliştirilmesi gerekendir. Litorjiya, Efkharistiya ve İman birliğinden doğan sevgide yürüyüş ve katılımcılık, aile organlarının duygularını geliştiren ve kardeşlerin büyük ailede ve insanlıkta akrabaları olanların başlarına gelenleri paylaşma konusunda gelişmesini sağlayan birleştirici bir tercümedir.

Beşinci Kisim

Koruyucu Tavsiyeler

58. **Uzman Koruyuculuk:** Yeni olarak ortaya çıkan bir çok sorunlar ve zorluklar arasında bu hizmete ehil olan müminler vasıtasıyla uzmanlaşmış koruyuculuğa olan ihtiyaç artmaktadır. Pederlerin yanı sıra bu yeteneği olanlar ile uzman mümin kişilerden yardım almak artık ısrarlı ve aranan bir hale geldi. Bu, pedere sorunların karmaşıklığı ve bilimsel gelişmeler karşısında özellikle de insaniyet ve kiliseyi bütün imanlıların bölümleri arasında, hasta olanlar ve ihtiyaç sahiplerinden yetim ve dul vs. olanlar dahil çocuklardan yaşlılara kadar eşit gözetim zaruretini gerektiren korumacılık görevini istenilen şekilde yapmasına yardım eder.

59. **Aileye Hizmet Birimleri:** Abraşiyelerde ve cemaatlerde koruma işlerindeki Aile hizmetleri, ailelere düzenli ve dönemsel toplantılar ve evliliğe hazırlık programları ile bütün aile fertlerinin katılacağı gözetici ve ruhsal etkinlikler yapmak suretiyle vücut bulur. Buna ilaveten içinde muhtelif toplumlardaki aile konusunu ele alan bilimsel ve atasal araştırmaların sergilendiği çalışma atölyeleri de kurulmalıdır. Bunu, evlilik ilişkisini ve ailevi yol göstericiliği ile sosyal yardımı destekleyici ihtisas birimleri inşa etmek takip etmelidir. Bu, evlilikteki anlaşmazlıkların ve sorunların çözümüne katkı sağlar. Abraşiyelerde bazı farklı tecrübelerden ve birikimlerden yararlanılabilir.

60. **Koruyuculuk Konusundaki Sürekli Eğitim:** Bu konu, ruhsal yol göstermenin iyileştirilmesi, yasal ve tıbbi istişarelerin yapılması ile sorunların çözümünde ve barışın sağlanmasında ve dinleme yöntemleri konularında iş atölyeleri kurulması deneyimli pederler ve sivil eğitmenlere olan ısrarlı bir ihtiyacı ortaya koymaktadır. Ve mutlaka Kilise bu ihtiyaçlara cevap verilmesi hususunu hazırlık programları ve buna özel eğitici kurslarla yapmalıdır.

61. **Pederin Ruhsal Rolü:** Pederin kendi ruhsal rolünün bilincinde olması, hizmet ettiği ailelerin Mesihte yaşamlarının gelişmesinin temelidir. Bunu, aileler için düzenleyeceği ruhsal toplantılar ve sohbetler ile aile üyelerini litorjik yaşamın anlamını, kutsal ayine katılımın ve Kominyon almanın değerini ve tövbe ile itiraf gizemini yapmanın ve bunun dua yaşamını geliştirmeye olan katkısının önemini idrak edici teşvikler vasıtasıyla yapar. Özelliklede bunun aile seviyesinde yapılması önem arz eder. Eşler arasında Mesih yaşamının güçlendirilmesi için koruyucu ve gözetici girişimler yapmak da peder için diğer geniş uğraş alanları olarak kalır.

62. **Hristiyanlıkta Gelişme:** Hristiyanlık konusunda gelişme ve terbiyenin aile ve kilise yaşamında merkezi bir önemi vardır. Bu konuda Rab İsa Mesihin kendisi ilk öğretmendi. Yeryüzü üzerindeki hayatının son yıllarını öğreterek ve müjdeleyerek geçirdi. Elçi Pavlus şöyle diyor : “Müjdeyi yaymazsam vay halime” (1.Korint.9:16). Bunun için hristiyanlıkla ilgili din eğitiminin çocukların, ebeveynlerin ve akrabaların gelişmesinde ve hristiyan aileler oluşturmada eşit bir şekilde esaslı bir rolü vardır. Bu çıkış noktasından kilise müjdeleme açısından yararlı olan bütün yazılı görsel ve işitsel veya panel, konferans ve toplantı ile buluşmalar ve etkinlikler ve benzeri vasıtalarını kullanır. Bu, aile ortamında egemen olan barışçı bir ruh ve Kutsal Kitap öğretilerinden ve kilise deneyimlerinden esinlenen

ve ailenin modern toplumda hakim olan tüketim düşüncesine karşı koymada silah olarak kuşanacağı bir düşünce oluşturur.

63. **Refakat Kültürü:** Kilise, ölüm döşeğinde olanlar ve özel ihtiyaç sahipleri ile dargın eşler gibi kimi vakalara refakat etmek için uzmanlıklardan yararlanır. İlgili kişiye ve onun içinde bulunduğu duruma Refakat etmek insana yaklaşma konusunda ciddi ve derin bir bilgi gerektirir. Diğer bir yönden ise kilise bu kültürün, incelenmiş ve metotlu bir şekilde gelişmesine ve bunun gözetme ve koruma alanında görev yapanlar arasında yayılmasına ihtiyaç duyar. Bunun yalnız yeni bir şey olduğu için değil ama her bireyin özellikleri açısından hassas ve incelikli olması nedeniyledir. Ona yaşam vermek için ölüp dirilen Kurtarıcı Mesihi keşfetmesine yardımcı olmak için çağdaş insanla mutlaka muhatap olmanın yoludur.

64. **Doğum Yapmaya Teşvik:** Birlik olan ailede evlatların bulunuşunun eşler ve çocuklar üzerinde büyük bir yararı vardır. Bu durum bir olan ailenin fertleri arasında ortak yaşamı tesis eder, keza aralarında sorumluluk, hizmet ve verici olma duygusunu geliştirir. Büyük olan aile, anne-babanın yalnız kendileri için bencil düşünceler beslemelerinin önünü açmaz. Çünkü bütün çabaları ve gayretleri çocukları için olur. Ve onların birlikte paylaştıkları evlat terbiyeleri faaliyetlerini de daha çok güçlendirir. Kardeşler, enişteler ve akrabalardan oluşan büyük aile, çocukların sevgi ve kucaklaşmadan oluşan bir ortamda büyümelerini sağlar. Çocukların içinde sosyal aidiyet, iletişim, katılım, etkileşim ile verme ruhuna alışmayı geliştirir.

Sonuç

65. “Aile” konusuna ilişkin bu risale devasa toplumsal değişimlerin ve uluslar arası büyük açılımların ve hızlı bilimsel bir gelişmenin yaşandığı bir döneme rast gelir. Bu durum, aile üzerinde büyük etkisi olan, yeni düşünce yolları ile farklı bir yaşam gerçeğini dayatmakta olan bir durumdur. Aile bugün, yeni tip ailelerin ve yeni tür eşler ile farklı bir tür evliliklerin ortaya çıkmasıyla birlikte evlatlarını ve hüviyetini kaybetme tehlikesini yaşamaktadır. Bu durum daha önce hiç olmadığı kadar bilinmeyen çok sorunlara yol açtı. Bu nedenle Kutsal Sinod üyesi Pederler, bütün bu açık meydan okumalar ortasında kilise evlatlarına hristiyan aile anlayışına sahip olmalarının ve bunu hristiyan imanına dayalı evlilikler kurmakla başlayarak yaşama geçirmelerinin aileyi tehdit eden şeylere karşı dün olduğu gibi bugün veya yarın kendini zarardan savunacağı bir silah olduğu gerçeğini hatırlatmak istedi.

66. Bugünkü yoğunluklu olarak yaygın ve dallanmış haliyle aile sorununun çözümünü böylesi sahifeler ile açıklayabilmek imkanı yoktur. Kutsal Kilisemiz bu kitapçığı, bu meselelere bir ilk başlangıç olarak ve müminlerce derinlemesine araştırılması ve bundan korunmanın ve buna karşı koymanın faydalı yollarına ulaşılması gayesiyle bu kitapçığın her bir bölümü için ayrı programlar yapılmasına örnek teşkil etmek amacıyla yayınlamaktadır.

67. Aile Mesihin küçük kilisesidir ve evrensel kilise bundan oluşmaktadır. Her insan kendi ailesinin ürünüdür ve Mesihi insanlara sunmak ümidiyle ailesinden ve atalarından alır. Ve kilisemiz aile terbiyesinden doğmuş olan kutsallık örnekleriyle dolmaktadır. Rabbimiz İsa Mesihin ataları olan azizler Yovakim ve Hanni bütün dünyaya sevinci veren Kutsallığı aşan Meryem anayı sundular. Ve mübarek olan eşler aziz Şeyh Basilyos ve azize Emilya kiliseye, azizler Büyük Basilyos ve Sabastiye episkoposu Butros'u, Naysis episkoposu Gregoryos ile oruçlu Panakratyos ve hikmet ve doğruluk sahibi Makrina'yı hediye ettiler. Bu örnek aile kiliseye ve dünyaya sönmeyen nurdan bir nur ve bütün ilimlerden üstün bir ilim sundu.

68. Kilisenin ümidi " Aile Yaşamın Sevinci " olarak kalmasıdır. Bu Sevinç gizeminin, aile içinde bir ortaklık, sevinç ve barış ve Göksel egemenliğin bir görüntüsü olarak zuhur etmesini arzu eder. Bütün bundan ümidimiz ailelerimizin kiliseye ve dünyaya iman sevgi ve barış yıldızları hediye etmesidir.

منشورات

بطريركية أنطاكية وسائر المشرق للروم الأرثوذكس

هاتف: ٤٤٠٠/١/٢/٣ ٥٤٢ ١١ ٩٦٣+
فاكس: ٤٤٠٤ ٥٤٢ ١١ ٩٦٣+
books@antiochpatriarchate.org

إخراج وتنفيذ
مطبعة باب توما
دمشق